

FINANCIJSKO ZLOSTAVLJANJE STARIJIH OSOBA

Tko sve čini kriminalnu hobotnicu lešinara?

Još nedavno moglo se čitati na web stranicama privatnih domova umirovljenika kako se nudi besplatni ili povoljni smještaj u zamjenu za nekretninu, odnosno za potpisivanje ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju. Ministarstvo socijalne politike stalo je tome na rep, prijeteći povlačenjem dopusnica za rad. Uvedena je i kontrola i udomiteljskih obitelji, barem u mjeri koliko je to moguće sa sedam socijalnih inspektora u cijeloj zemlji. Međutim, domova ima i neslužbenih (npr. na planini na domaku Zagreba za 2999 kuna se smještaju stari „za život u prirodi“), bez nadzora i standarda, s notornom praksom potpisivanja ugovora o doživotnom ili dosmrtnom „partnerstvu“.

No, pogledate li na internet, naći ćete na tisuće oglasa kojima npr. bračni par bez obveza, traži stariju osobu za doživotno uzdržavanje i ugodan zajednički suživot „u Vašem stanu“. Kriza pogoduje razvoju industrije lešinarstva, pa je to postalo i pravim biznisom u manjim mjestima i selima daleko od oka. Nudi se i puna skrb za dvije tisuće kuna mjesečno, iako je posve jasno da za te novce nije moguće osigurati odgovarajuću prehranu, grijanje, lijekove, zdravstvenu i higijensku skrb... Starci ili starice, oblačeni i prevareni, potpisuju različite ugovore i punomoći i za kratko vrijeme slučajno saznaju kako njihova kućica u cvijeću, livada ili vikendica na moru glase na neku treću osobu, promijenivši vlasnika. Naime, dosmrtnim ugovorom o uzdržavanju sve nekretnine odmah se mogu prepisati na uzdržavatelja, a da uzdržavanoj osobi nije platio još niti jedan ručak.

Policijski dosjei pojedinaca ili obitelji uzdržavatelja ništa ne znače. Sudovi baš uvijek presuđuju u korist kriminalaca koji su razvili biznis lešinarstva i imaju na desetke potpisanih ugovora. Revizije takvih slučajeva na Vrhovnom sudu završavaju u pravilu na štetu živućih ili preminulih prevarenih staraca i starica. Bilježnici ponosno svjedoče kako su dementnom starcu ili starici sve objasnili, odvjetnici peru ruke, liječnici svjedoče uz masne honorare...

Tko je sve u ovom biznisu zloporabe i zlostavljanja starijih? Tko bi trebao odgovoran za izostanak ikakvog nadzora? Otimanje novaca i imovine, pribavljanje potpisa prinudom ili lažima, prijevara i izbjegavanje obećanih usluga, fizičko i psihičko nasilje, pa i izgladnjivanje i zanemarivanje, na meniju su razvijene industrije u Hrvatskoj.

Tko su potencijalni prevaranti? Nerijetko i članovi obitelji, susjedi, obiteljski „prijatelji“, javni bilježnici, odvjetnici, vlasnici domova, udomitelji, zaposleni u zdravstvenom i socijalnom sektoru, pravni i ini savjetnici...

Sindikat umirovljenika Hrvatske je prije godinu dana pokrenuo inicijativu za izmjenu Zakona o obveznim odnosima kojima bi se ukinuo institut dosmrtnog uzdržavanja, te uveli stroži preduvjeti, ograničenje broja ugovora te nadzor nad institutom doživotnog uzdržavanja. Ništa od toga. Brzinom svjetlosti je stigla odbijenica Ministarstva pravosuđa. Očekivano. I blaga podrška Ministarstva socijalne politike i mladih.

Sada smo zatražili hitno postavljanje masovnog širenja industrije lešinarstva na dnevni red Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Ne odustajemo od zaštite nemoćnih i ugroženih.

Bretan Ulskrs!

U ovom broju: **Vodič HZZO-a... info.HZMO...**

Europski parlamentarni izbori...Ovrhe u porastu

NACIONALNO VIJEĆE ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE

Održane dvije sjednice: Brojni prijedlozi umirovljeničkih predstavnika

Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe je ponovo počelo užurbanim radom. 11. sjednica je održana 19. ožujka na kojoj su dvije glavne teme bile vezane uz zdravstvo. Prvo je saslušana informacija od strane Tee Strbad iz Zavoda za zdravstveno osiguranje koja je izvijestila o promjenama na listama lijekova, tvrdnjom kako neće biti izmjena koje bi ugrozile umirovljenike, jer će se generičkim lijekovima istog sastava i kvalitete zamijeniti skuplji lijekovi. Zaključeno je kako treba pojačati edukaciju pacijenata kako bi se spriječila zabrinutost i nezadovoljstvo.

POVEĆANA ZDRAVSTVENA STOPA:

Dražen Opalić iz Porezne uprave izvijestio je Nacionalno vijeće o razlozima povećanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje sa 13 na 15 posto, tj. na vraćanje visine stope iz 2012. godine. Umirovljenički predstavnici pozdravili su takvu izmjenu, s uvjerenjem kako zdravstveni doprinos nije niti trebalo rezati. Želimir Manenica je ispred Koordinacije umirovljeničkih udruga inzistirao da se objasni zbog čega nije ukinut zdravstveni doprinos od 3 posto koji se i dalje oduzima od mirovina dijela umirovljenika, a to je obećano još u Planu 21. Međutim, Vlada je sada stajališta kako će se o tome moći razgovarati kad BDP zabilježi uzastopni rast od 2 posto kroz tri tromjesečja, te ako deficit državnog proračuna bude manji od 3 posto.

CENZUS ZA DOPUNSKO ZDRAVSTVENO:

Raspravljalo se o inicijativi Koordinacije umirovljeničkih udruga za povećanje prihodovnog cenzusa za oslobađanje od plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja, jer isti nije mijenjan gotovo deset godina. Jasna Pap iz HZZO-a pojasnila je da je riječ o pitanju iz ingerencije Ministarstva zdravlja, a ministar Mrić je rekao kako to nije u ingerenciji niti Ministarstva rada i mirovinskog sustava, zaboravljajući kako upravo to ministarstvo treba tehnički voditi poslove za Nacionalno vijeće za umirovljenike. Stoga je usvojen zaključak kako će se inicijativa prosljediti Ministarstvu zdravlja kako bi se što prije očitovalo.

PODSJEĆAMO: Dosadašnji cenzus po članu obitelji iznosi 1.516,32 kune, a za samca 1.939,39 kuna, a uvedeni su još 2004. godine. Prijedlog je Koordinacije da se cenzus utvrdi sukladno tzv. liniji siromaštva za 2011. godinu koju primjenjuje Ministarstvo socijalne politike i mladih: 1.850 kuna za člana obitelji, odnosno 2.200 kuna za samca.

ZAKON O UDRUGAMA: Pomoćnica ministra uprava Jagoda Botički informirala je članove Nacionalnog vijeća o tijeku donošenja Zakona o udrugama, a predstavnici umirovljeničkih udruga iznijeli su svoje primjedbe i prijedloge. Usvojen je zaključak da se Konačni prijedlog zakona stavi na dnevni red Vijeća čim dode u Ministarstvo rada i mirovinskog sustava na mišljenje.

DVIJE PAPIRNATE STRATEGIJE: 12. sjednica Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe održana je 2. travnja i na dnevnom radu su se našle čak dvije strategije, u čijoj su izradi sudjelovali predstavnici umirovljeničkih udruga. Na žalost, obje su, kako je zaključio predsjednik Vijeća Ante Gavranović, tek primljene na znanje, jer su predstavnici umirovljenika u svojim istupima izrazili visoku dozu kritičnosti i neprihvatanja.

Naime, iako je predsjednica Sindikata umirovljenika Hrvatske Jasna A. Petrović sudjelovala u radu Skupine za strategiju socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016., zamijetila je kako je teško reći da je riječ o strategiji jer su izostali strateški ciljevi i vizi-

je, te se sve svelo na formu zadovoljavanja rokova za EU.

U radu Skupine za strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj sudjelovala je predstavnica Matice umirovljenika Hrvatske, no kad je riječ o umirovljenicima, strategije uopće i nema. Umjesto toga se navode politička stajališta razvoja mirovinskog sustava (npr. da će se postupno uvesti povećanje drugog mirovinskog stupa, da će se smanjivati udjel mirovinskih troškova u nacionalnom proračunu), koja uopće nisu službeno prihvaćena. Petrović je ocijenila kako je riječ o strategiji koja apsolutno nema rodnu dimenziju, što je bitno i kod starije populacije, jer žene imaju prosječno niže mirovine od muškaraca (oko 23 posto!), a 52 posto žena starijih od 65 godina koje žive u samačkim domaćinstvima - su siromašne.

DOPUNSKI RAD UMIROVLJENIKA: Zamjenik ministra Božidar Štubelj je detaljno prezentirao odredbe novog Zakona o mirovinskom osiguranju koje se odnose na pravo na rad umirovljenika koji sada mogu raditi pola radnog vremena, a da im se ne obustavi mirovina. To su korisnici starije mirovine te invalidske zbog profesionalne nesposobnosti, a određene mogućnosti rada predviđene su i kroz vaučere, domaću radinost ili registraciju obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (osim korisnicima invalidske mirovine).

DISKRIMINIRANI PRIJEVREMENI UMIROVLJENICI:

Međutim, Milan Tomičić je u ime Sindikata umirovljenika upitao zbog čega se rečenim propisima diskriminira prijevremene starosne umirovljenike kojima se za slučaj radnog angažmana obustavlja mirovina, kad je poznato da je većina njih otišla u prijevremenu mirovinu s visokom penalizacijom te po ekonomskoj nuždi, a ne po vlastitom izboru.

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava drži da nema ni ekonomskog niti političkog opravdanja da se dopusti rad uz mirovinu za prijevremene umirovljenike, međutim nisu bili oduševljeni najavom zahtjeva za ocjenu ustavnosti Zakona o mirovinskom osiguranju i u tom dijelu, a što će SUH podnijeti ovih dana.

Jasna A. Petrović - članica Upravnog vijeća HZMO-a

Na zatvorenom dijelu 147. sjednice Vlade RH, Ivan Nahtigal razriješen je dužnosti člana Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, a Jasna A. Petrović imenovana je novom članicom, koja se imenuje na prijedlog udruga umirovljenika. Ivan Nahtigal je višestruko odlikovani borac za prava umirovljenika, dugogodišnji potpredsjednik i predsjednik SUH-a, koji je zbog zdravstvenih poteškoća odstupio s te dužnosti.

NA MARGINAMA MEĐUGENERACIJSKOG RATA

Jesu li umirovljenici krivi što su mladi nezaposleni?

Piše: Jasna A. Petrović

Nitko dobronamjeran nije vjerovao: što je navelo ministra rada i mirovinskog sustava Miranda Mršića da 26. ožujka sjedne za stol s ravnateljicom Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Ankom Paun Jarallah, sazove press-konferenciju i robotskim glasom izvijesti pučanstvo kako se zbog smanjivanja sredstava u državnom proračunu do daljnjega obustavljaju mjere aktivne politike zapošljavanja - a kada će biti nastavljene - ovisi o sredstvima koje će Hrvatska od Europske komisije dobiti kroz Garanciju za mlade.

„Rebalansom državnog proračuna ovogodišnja su sredstva za provedbu aktivne politike zapošljavanja smanjena s 511 milijuna na 334 milijuna kuna, pa su zbog toga sve mjere stavljene na čekanje.“, zaključio je Mršić. Sućutna ravnateljica HZZ-a očito se više nije mogla braniti od desetak tisuća upita već obrađenih mladih koji ne mogu koristiti neku od mjera koje su se provodile zadnje dvije godine, a najpoznatija je zapošljavanje bez zasnivanja radnog odnosa na godinu dana, odnosno pripravnništvo za 1600 kuna mjesečno.

Robotska priča bez pokrića

Jednako robotski je na pitanje novinara kada bi EU-novac trebao stići u Hrvatsku Mršić kazao da ne zna, ali svakako ne prije lipnja. Eksplozija u javnosti nije izostala, pa je i sam premijer već sljedećega dana objasnio kako ništa nije ukinuto, već privremeno obus-

tavljeno, uz napomenu kako se „objavljaju netočne stvari, a ja ih ovdje korigiram“ (aluzija da su novinari krivi?). Mršić ipak ostaje kod svoje priče: „Točno da se mjere ne ukidaju trajno, ali vjerojatno ništa prije jeseni.“ K tome naglašava kako su njemu prioritet sredstva za mirovine i naknade za nezaposlene.

E, na to zadnje odmah su se upecali ugledni znanstvenici i poneki novinar te započeli poticati na međugeneracijski rat. Brojeva od kojih boli glava imamo dovoljno: 380.000 nezaposlenih, od čega su brojni mladi. Stopa nezaposlenosti mladih do 25 godina u Hrvatskoj iznosi 52,4 posto i u Europi su od nas gore Grčka i Španjolska. Samo u posljednje tri godine iselilo je između 60 i 70 tisuća mladih...

Vlada kupuje umirovljenike?

Možda je najšokantnije „stručno“ očitovanje dr. sc. Gojka Bežovana u Jutarnjem listu od 31. ožujka, koji je optužio Mršića ne zato što je mladima oteo mjere aktivne politike zapošljavanja, već zato što vodi, kako kaže, klijentelističku politiku kupovanja glasova birača i to osobito podmićivanjem umirovljeničke populacije, kojoj daje preširoka prava. Citirajmo uglednog znanstvenika i njegove diskriminatorne i opasne „šarene laže“: „Valja istaknuti da su europske zemlje u krizi zaustavile rast mirovina, prioriteta su socijalni paketi ulaganja u mlade i u obitelji. U Hrvatskoj mirovine bi se trebale povećavati po načelu uzajamnosti i solidarnosti. Premda je u proteklih pet godina BDP pao za 13

posto, raste nezaposlenost i smanjuju se plaće, ova je Vlada nastavila s politikom povećavanja mirovina. Vlada krši zakon i time kupuje glasove umirovljenika, a mladim naraštajima, jasno onim najspособnijima, savjetuje da zaposlenje potraže seljenjem iz domovine. To je hrvatska inačica jamstva za mlade i nju Vlada treba poslati Europskoj komisiji na provjeru.“

Nije, međutim, točno da Hrvatska potiče rast mirovina, jer relativna visina mirovina mjerena udjelom prosječne mirovine od 2.266 kuna u prosječnoj neto plaći (5.634 kn) i dalje jedva doseže 40 posto, čime su hrvatske mirovine najniže i u okruženju, a nalaze se i na 4 mjestu od dna EU liste. Hrvatske mirovine nisu rasle, a niti se ne predviđa njihov rast, unatoč tvrdnjama znanstvenika. Ove godine čak nije bilo niti usklađivanja mirovina.

Farsom do sukoba

No, gospodin Bežovan je negdje iščupao podatak kako je predviđeno 290 milijuna kuna porasta mirovina za 2014. godinu, što on smatra sramotnim i zahtijeva da se to treba preusmjeriti u aktivne mjere zapošljavanja. Dodajući kako će samo novo zapošljavanje jamčiti kakvu-takvu održivost mirovinskog sustava i prosperitet zemlje. Na kraju svoje bombastične tvrdnje kojom poziva na međugeneracijski rat, samouvjerenost dodaje kako vjeruje da umirovljeničke udruge i stranke ne mogu dovesti u pitanje njegovu argumentaciju.

Humor grub, drastičan i jeftin - tako bi se moglo najblažim riječima označiti Bežanov prijedlog. Rast mirovinske potrošnje u ovogodišnjem je proračunu predviđen jer je umirovljenika sve više stoga što postoji cijeli niz faktora zašto to tako mora biti: stanovništvo stari, gospodarstvo propada, firme idu u likvidaciju i stečajevе, radnike se prinudno šalje u mirovinu, a mnogi se odlučuju na prijevremenu samo zato jer im s druge strane preostaje burza. Tko bi zaposlio radnika 60+, kad neće mlade s doktoratima i znanjem triju stranih jezika?

Krivci ili suparnici?

I hajdemo još odgovoriti jesu li doista stari krivci za sve višu stopu nezaposlenosti mladih? Pogled u europske statistike nepobitno potvrđuje kako su stope aktivnosti radnika mladih od 30 godina i starijih od 50 u europskim zemljama prosječno bitno više od onih u Hrvatskoj. Samo Grčka, Italija i za sitno Mađarska imaju niže stope zaposlenosti mladih u dobi od 20 do 24 godine od Hrvatske (dok Nizozemska, Švicarska, Austrija i Island imaju više od 70 posto!). No, zanimljivo je da u zemljama gdje je stopa zaposlenosti mladih niska, niska je i stopa zaposlenosti starijih radnika (55-64 godine). I vrlo često obrnuto. Nisu, dakle, stari teret, niti kradu radna mjesta mladima.

Zbog nezaposlenosti, ali i zbog toga što umirovljenici svojim jadnim mirovinama uzdržavaju svoju nezaposlenu djecu i unuke, jedna trećina našeg stanovništva je u riziku siromaštva i socijalne isključenosti, rastu društvene nejednakosti. Bežovan je u pravu kad kaže da su smanjenje troškova za socijalnu skrb i sve restriktivniji kriteriji ostvarivanja socijalnih prava prijetile činjenice. No, kad kaže kako će broj gladne i pothranjene djece i dalje rasti, zaboravlja dopuniti da su stariji, osobito starije žene i samačka domaćinstva, najugroženija kategorija podložna siromaštvu i bijedi.

Da, drugi stup treba biti dobrovoljan

Najposlije, jedino s čime se „ova udruga umirovljenika“ može složiti sa znanstvenikom koji nepromišljeno piše scenarij međugeneracijskog sukoba, potreba je hitnog vraćanja mirovinskog doprinosa na 20 posto, te povrat sredstava akumuliranih u drugom obvezatnom stupu u - međugeneracijski javni stup. Time bi Hrvatska i dalje ostala među zemljama s nižim stopama mirovinskog doprinosa te ispodprosječnim udjelom mirovinske potrošnje u bruto društvenog proizvodu, ali bi se posezanje u nacionalni budžet za krpačenje mirovina smanjilo. Naime, za starije mirovine onih koji su ih zaradili radom i uplaćenim doprinosima, bez izdvajanja 5 posto u drugi stup, Hrvatska bi imala posve dovoljno u svojem mirovinskom proračunu, pa teza gospodina Bežovana kako se mirovine znatnim dijelom financiraju iz proračuna, također ne drži vodu.

ZAGREB

Hoće li u domove umirovljenika doista samo siromašni

„Budite uvjereni da nitko neće zbog nemogućnosti plaćanja morati napustiti dom i sadašnji smještaj. Vjerujem da će grad Zagreb osigurati dio potrebnih sredstava za pomoć onima kojima pomoć bude doista potrebna.“ - kaže Višnja Fortuna

Nakon članka objavljenog u prošlom broju Glasila SUH-a, ali i drugih medija, o uvođenju tržišnih cijena za smještaj u domove u vlasništvu gradova i županija od 2015. godine koja bi bila prema nekim procjenama između 6.000 i 7.000 kuna (pa i do 11.000 u nekim ekstremnim slučajevima), počela je zvonjava telefona i upiti sadašnjih korisnika, ali i onih koji su već predali molbe i koji čekaju smještaj.

Sadašnji korisnici uspaničeno pitaju odakuda će platiti razliku između mirovine i cijene smještaja, jer je Iva Prpić, pomoćnica ministrice najavila kako će se „doplaćivati razlika samo onima koji nemaju toliko i kojima briga i skrb treba 24 sata“. U panici su, dakle, oni kojima nije potrebna briga i skrb 24 sata, a kojih je 60 - 70% u županijskim domovima. Većina njih sada je na granici mogućnosti podmirenja smještaja vlastitom mirovinom, a po novim cijenama bi će to rijetki smrtnici. Kako je novim Zakonom o socijalnoj skrbi predviđeno da su djeca, pa čak i unuci, dužni skrbiti o svojim roditeljima, panika će uskoro poprimiti i veće razmjere, jer većina djece sadašnjih umirovljenika nije u mogućnosti brinuti se za svoje. Mnogi nemaju dovoljno za vlastitu obitelj, jer ne rade, plaće su male, neredovite...

Zakon o socijalnoj skrbi od 1. siječnja ove godine propisuje da su domovi dužni u roku od godinu dana pribaviti rješenja o ispunjavanju uvjeta za pružanje socijalnih usluga. To znači da će morati primijeniti nove cijene. Odgovor na ova pitanja pokušala sam potražiti u Gradskom uredu za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom.

Pročelnica Ureda mr.sc, Višnja Fortuna je rekla kako još nisu ništa zaključili i da će, nakon što Ministarstvo socijalne politike i mladih pripremi metodologiju za izračun cijene i pokrene reviziju, te nakon analize korisnika i njihovih mogućnosti plaćanja novih cijena, donijeti potrebne odluke.

- Sigurna sam da će se svaki slučaj rješavati individualno, jer grad Zagreb je i do sada bio najsocijalniji grad prema svojim umirovljenicima, što pokazuje i dugi popis prava i pogodnosti koje uživaju naši umirovljenici. Budite uvjereni da nitko neće zbog nemogućnosti plaćanja morati napustiti dom i sadašnji smještaj. Vjerujem da će grad Zagreb osigurati dio potrebnih sredstava za pomoć onima kojima pomoć bude doista potrebna, jer bilo bi najgore rješenje prisiliti starije osobe da ponovno mijenjaju okolinu i način života.“ - zaključuje Višnja Fortuna.

Vjerujemo joj kad je riječ o Zagrebu, jer je svojim dugogodišnjim radom u Gradskom uredu i odnosom prema umirovljenicima dokazala svoju us trajnost i socijalnu osjetljivost u borbi za prava vulnerabilnih skupina građana.

Ipak smo zabrinuti, jer Zagreb nije Hrvatska. Kako će probleme riješiti drugi? Bojimo se rušenja dostojanstva najsromašnijih, njihove stigmatizacije, ali i eventualne kategorizacije domova i njihove getoizacije. Bojimo se za one koji bi mogli završiti u siromaštvu i socijalnoj isključenosti, ako njihovi potomci neće moći snositi teret (pre)skupih ekonomskih cijena domova.

Biserka Budigam, predsjednica Povjereništva SUH-a grada Zagreba

Otpremnina ili dokup mirovine - što je bolje?

Piše: Ivo Marjanović, predsjednik Odbora SUH-a za mirovinska prava i sustav

Nakon inicijacije otpremnina u hrvatski radnopravni sustav, njihova se primjena regulirala kolektivnim pregovaranjem. No zabilježene su značajne razlike između javnog i privatnog sektora, te je visina otpremnina u državnom i javnom sektoru u odnosu na otpremnine u realnom sektoru nemjerljiva, jer su u javnom sektoru otpremnine nekoliko puta veće nego u realnom sektoru. Točno je da su te otpremnine ugovorene kolektivnim ugovorom, no očito je da je država kao poslodavac vrlo izdašna za razliku od realnog-privatnog sektora gdje se otpremnine ne mogu ni kolektivnim ugovorom dogovoriti na više od zakonom utvrđenog minimuma, a to je 2/3 plaće po godini staža, do najviše 6 mjesečnih plaća.

Ako podemo od temeljnog uvjeta za primjenu instituta otpremnine po Zakonu o radu, koji zahtijeva prvenstveno da ugovor o radu odnosno radnika prestane otkazom, dakle, jednostranim aktom poslodavca, s kojim se radnik ne slaže, (jer ako bi se radnik slagao, tada bi to bio sporazumni raskid ugovora o radu). Budući da se radnik ne slaže s raskidom ugovora o radu bez njegove krivice, radniku pripada otpremnina kao obeštećenje zbog gubitka radnog mjesta, odnosno financijska prenosnica do novog zaposlenja.

Budući da je jedan od temeljnih kriterija za utvrđivanje otpremnine radni staž, što znači proporcionalnost duljine staža i visine otpremnine, doći ćemo do zaključka da je zakonodavac otpremnini namijenio ulogu naknade za vjernost poslodavcu, iako bi prema prvotnoj namjeni otpremnina trebala biti prenosnica do nalaska novog posla. Uvrštavanjem trajanja radnog odnosa u formulu izračuna otpremnine nesumnjivo je otvoren prostor za uspostavu prakse kojoj danas svjedočimo.

To se zorno vidi na primjeru radnika koji imaju uvjete za prijevremenu starosnu ili starosnu mirovinu. S obzirom da je kod njih prilično izvjesno da se u slučaju prestanka radnog odnosa neće ponovno zaposliti, otpremnina teško može imati ulogu prenosnice do novog zaposlenja, odnosno do novog izvora prihoda (osim ako se time ne misli na mirovinu). Kako je riječ o osobama s najviše staža u svojim radnim sredinama, njihove otpremnine određuju se u visokim iznosima, što otvara pitanja svrhovitosti i pravednosti takve prakse. Pored toga, potrebno je sagledati daljnje učinke prakse otpuštanja radnika s uvjetima za prijevremenu starosnu ili starosnu mirovinu.

Prisiljeni ili stimulirani da svijet rada napuste ranije nego što moraju, budući umirovljenici ostaju trajno lišeni dijela mirovinskog primanja kojega zbog ranijeg umirovljenja neće ostvariti. Poznato je da temeljem Zakona o mirovinskom osiguranju svako umirovljenje prije navršene 65. godine života sa sobom nosi umanjenu mirovinu. Umanjenja mirovine plod su tzv. penalizacije, ali i mirovinske formule koja na manji mirovinski staž donosi proporcionalno nižu mirovinu. Tako ukupno umanjenje može biti uistinu značajno visoko.

Znamo li da je i bez umanjenja mirovine umirovljenički standard u Hrvatskoj uistinu nizak, održavanjem trenda ranijeg umirovljenja uz stimulativne otpremnine budućim se umirovljenicima radi se medvjeda usluga, a društvo se dovodi u poziciju da vlastite sistemske greške naknadno ispravlja socijalnim transferima.

Otpremnina je jednokratni iznos kojim se kratkoročno mogu pokriti dugovi ili zadovoljiti obiteljske potrebe. Dokup mirovine je trajan, korigira se sukladno rastu mirovina te daje radniku određenu sigurnost u mirovini, a k tome je i nasljedan

Poslovno uvjetovani otkaz s otpremninom ima nekoliko negativnih faktora:

1. Poslovno uvjetovani otkaz za posljedicu ima zabranu da poslodavac 6 mjeseci nakon otkazivanja na istim poslovima zaposli drugog radnika i često u takvim slučajevima dođe do gašenja radnog mjesta, što ne ide u prilog ciljevima politike zapošljavanja.

2. Utjecaj jednokratnih isplata (otpremnina) na likvidnost poslodavca je značajna te može bez svoje krivice zapasti u probleme financijske naravi.

3. Konačno, nije svejedno kako će netko sa 60 godina okončati svoj radni vijek. U tom činu važna je gesta i simbolika, a kad nečija karijera završi otkazom, to, neovisno o otpremnini, nije lijepa poruka.

Osobno držim da je dokup mirovine daleko povoljnije rješenje za starije radnike od otpremnine. Zakon o doživotnoj otpremnini odnosno dokupu mirovine (NN 153/13) nudi alternativu otpuštanju radnika s uvjetima za mirovinu. Dokup mirovine bazira se na dobrovoljnosti i proizvodi drukčije učinke od klasičnog otpuštanja tehnološkog viška.

Konstrukcija dokupa mirovine počiva na temeljima sustava radnih odnosa i mirovinskog sustava, odnosno temeljnim subjektivnim pravima koja unutar navedenih sustava pripadaju njihovoj akteru, pojedincu.

Mirovinski sustav propisuje mogućnost umirovljenja pojedinaca po završetku određene dobi i ostvarenju određenog staža, utvrđujući uvjete za prijevremenu starosnu i starosnu mirovinu.

Sustav radnih odnosa, s druge strane, određuje da dostignućem 65 godina života, u slučaju nepostojanja drugačijeg dogovora s poslodavcem, radnik po sili zakona prestaje raditi i biva umirovljen.

Drugim riječima, Zakon o mirovinskom osiguranju određuje kada radnici mogu ići u mirovinu, a Zakon o radu određuje kada to moraju. Navedeno se svodi na pravo svakoga da radi do 65. godine života, neovisno o tome radi li se o ženi ili muškarcu, tj. neovisno o trenutku stjecanja uvjeta za starosnu mirovinu.

Budući da svako umirovljenje prije navršene 65 godina života za posljedicu ima umanjenu mirovinu (osim u slučaju tzv. punog staža od 41 godine), institut dokupa mirovine pruža mogućnost radniku i poslodavcu dogovor o prestanku radnog odnosa uz trajnu nadoknadu toga umanjenja, tj. uz doživotnu otpremninu.

Posljedica takvog dogovora je trajno poboljšanje materijalnog statusa umirovljenika, što bi sa stajališta socijalne politike moralo biti prihvatljivije rješenje. Pristupamo li ovoj materiji sa stajališta uloge otpremnine u pravnom sustavu i pravednosti njenih učinaka, uvidjet ćemo da doživotnom otpremninom/dokupom mirovine svatko doživotno dobiva točno onoliko koliko gubi na punoj mirovini, što nesumnjivo predstavlja smislenije i pravednije rješenje.

Budući da do prekida radnog odnosa ovdje dolazi .

Za našu žutu zvjezdicu

Zašto svi umirovljenici i starije osobe trebaju izaći na europske izbore?

Predstojeći europski izbori, prvi nakon stupanja na snagu Lisabonskog ugovora, u 28 država članica Europske unije održat će se tijekom četiri dana, od 22. do 25. svibnja 2014. Konstituirajuća sjednica Europskog parlamenta održat će se od 1. do 3. srpnja 2014. u Strasbourgu.

Hrvatska će u razdoblju 2014. - 2019. u Europskom parlamentu imati 11 zastupnika. Ukupan broj zastupnika Europskog parlamenta od 2014. godine iznosi 750+1 (predsjednik). Države članice mogu u Europskom parlamentu imati minimalno 6 i maksimalno 96 zastupnika, proporcionalno broju stanovnika.

Zašto svi umirovljenici i starije osobe trebaju izaći na europske izbore i glasati? Prvo, zato jer je riječ o vrlo demokratičnim izborima u kojima mogu promijeniti čak i stranački redoslijed na listama kandidata te izabrati osobu koju žele da zastupa njihove interese u Europskom parlamentu. Tako zadnji s liste može postati prvi i biti izabran u parlament!

Drugo, u Europi koja stari pitanje strategija, politika i mjera za starije osobe postaje među prvima na listi prioriteta. Aktivno starenje, borba protiv diskriminacije temeljem dobi, pozitivno i prijateljsko okruženje za stare, društvena uključenost starih, socijalne inovacije u skrbi o starima, poboljšanje kvalitete i razine

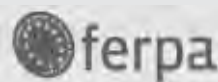
dostojanstva života starih, unapređenje i širenje modela dugoročne skrbi za starije i potrebite, prevencija zlorab, iskorištavanja i nasilja nad starima, sigurne i adekvatne mirovine, ali i mogućnost ostanka na tržištu rada za one koji to žele, posebna skrb o samačkim ženskim domaćinstvima izloženima siromašnju, kvalitetni i dostupni zdravstveni paketi... - sve su tu pitanja koja se sve više oblikuju kao zajedničke europske strategije i politike.

Europska unija promišlja i zajedničke pristupe mirovinskim sustavima, ne određujući nikome konačnu odluku, međutim, i u Bijeloj knjizi o mirovinama jasno se zauzima stajalište od potrebi očuvanja temeljnog modela međugeneracijske solidarnosti, na koji se mogu dograđivati dobrovoljni ili obvezatni oblici mirovinskog osiguranja i štednje.

Stari jesu na vrhu europskih prioriteta, nitko ih se tamo ne usudi percipirati kao društveni teret. Oni su, najposlije, najmoćnija glasačka mašinerija, već i stoga što su - najbrojnija. Ako ih dijele ideološka i politička opredjeljenja, ne dijele ih zajednički interesi probitka za starije. Zato, hajdemo na izbore, glasajmo, birajmo bolji život.

DOPIS FERPA-e i SUH-a:

Ugroženo je preživljavanje umirovljenika

2. travnja 2014. Sindikat umirovljenika Hrvatske uputio je svim kandidatima i kandidatkinjama za europske izbore zajedničko pismo generalnog tajnika FERPA/Europske federacije za umirovljenike i starije osobe Bruna Costantinijsa i predsjednice Sindikata umirovljenika Hrvatske Jasne A. Petrović, pozivajući ih da zastupaju i interese starijih građana Hrvatske i Europe.

Poštovana gospodo/gospodine,

S obzirom da ste kandidirani za zastupnicu/zastupnika u Europskom parlamentu na nadolazećim svibanjskim izborima, Sindikat umirovljenika Hrvatske i njegova krovna organizacija Europska federacija umirovljenika i starijih ljudi (FERPA), čijih ju 10 milijuna članova u 21 europskoj zemlji čine vodećom organizacijom koja zastupa starije, ovom Vam prilikom nastoji ukazati na probleme, koji su ignorirani u različitim izbornim platformama.

Imajući na umu rastuće demografske trendove u posljednjih nekoliko desetljeća, koji imaju rastuću tendenciju u smislu produljenog očekivanog trajanja života u posljednjih nekoliko desetljeća, ako je vjerovati našim projekcijama, ovaj dio populacije je na putu da postane najveća kategorija glasača.

Međutim, gore spomenuto produljenje očekivanog trajanja života ne znači uvijek i život u povoljnim uvjetima, kojeg karakteriziraju blagostanje i dobro zdravlje. Brojni su razlozi za to. Kvaliteta života umirovljenika uvelike ovisi o sredstvima koja su im na raspolaganju. Kao što ste, bez sumnje, svjesni, razni planovi štednje i proračunska ograničenja nametnuta Europskoj uniji posljednjih godina su značajno utjecali na sredstva i životne uvjete umirovljenika. U mnogim europskim zemljama mirovine su ili ostale iste, ili su, u mnogim slučajevima, snižene za čak 15 posto i više!

Takve su promjene ugrozile preživljavanje umirovljenika te im otežale sigurnost smještaja, nabavke hrane i odjeće, kretanja te brigu o sebi.

Situacija s kojom se suočavaju žene u mirovini zabrinjava još i više, s obzirom na to da čine većinski dio ove populacije, te imaju bitno niže mirovine od muškaraca, jer su mnoge od njih morale prekinuti svoje karijere kako bi podizale djecu ili se brinule za bo-

lesne, potrebite i starije članove obitelji. U svakom slučaju su primale niže plaće od svojih muških kolega za obavljanje istog posla.

U skladu s time, SUH i FERPA od Vas očekuju čvrsto zalaganje i, uzimajući u obzir stanje stvari, sukladno postupanje u interesu umirovljenika i starijih osoba, čiji je teški rad pridonio procvatu i razvitku naših zemalja i Europske unije, dajući im zauzvrat legitimno pravo primanja pravedne naknade utemeljene na društvenoj odgovornosti od rizika starosti i međugeneracijskoj solidarnosti.

Produljeno očekivano trajanje života ne znači nužno i zdravo umirovljenje.

Kao što Vam je poznato, statistike Eurostata pokazuju kako ljudi mogu očekivati samo 68 „zdravih životnih godina“. Iznad tih vanjskih faktora, postoje i oni svojstveni dobi i procesu starenja. Primjerice, stariji imaju veći rizik od gubitka svoje autonomije od ostalih segmenata populacije. Ipak, ovaj se rizik nedovoljno uzima u obzir, i na razini Europe i na razini zemalja članica, iako neke zemlje uzimaju u obzir te faktore i već su reagirale u skladu s njima. Pitanje dostojne i adekvatne mirovine, gubitak samostalnosti i zdravstvena zaštita predstavljaju glavne brige FERPA-e i njezinih članova.

U prilogu Vam dostavljamo Manifest FERPA-e za europske parlamentarne izbore u čijem je donošenju sudjelovao i Sindikat umirovljenika Hrvatske, te Vas pozivamo da u svojem javnom i političkom djelovanju svakako zagovarate i prava te ranjive populacije, koja se, kad je riječ o Hrvatskoj, sve masovnije nalazi u zoni rizika od siromaštva, jer je s prosječnom mirovinom od 2.266,29 kuna čak četvrtina Hrvata starijih od 65 godina u kategoriji siromašnih, što hrvatske umirovljenike stavlja na treće mjesto siromašnih od 28 članica EU.

Manifest FERPA-e za izbore za Europski parlament

Za socijalnu Europu, jednakost i demokraciju u Europi

Zastupnici Europskog parlamenta koji će sjediti u idućem Europskom parlamentu bit će izabrani na izborima koji će se održati u svakoj zemlji članici Europske unije (EU) od 22. do 25. svibnja 2014. Europski parlament ima moć usvajanja i odbijanja Europskih zakona, odlučivanja o EU budžetu i biranja predsjednika Europske komisije.

Posljednjih godina, članovi Europskog parlamenta su u više navrata podržali zahtjeve Europske konferencije sindikata (ETUC) i FERPA-e. Stoga su svibanjski izbori od najveće važnosti za sve nas.

FERPA vodi kampanju za promjenu smjera, FERPA se bori za drugačiju Europu

FERPA ne prihvaća europske mjere štednje, koje su srezale javnu potrošnju, potkopale kupovnu moć radnika i umirovljenika, uzrokovale rast nezaposlenosti, posebno mladih; Europu nesigurnosti i rastućih nejednakosti, koja zagovara kompetitivnost samo rezanjem plaća, pogoršanjem radnih uvjeta, deregulacijom ugovora o radu, smanjivanjem socijalne zaštite te porezima kojima se nepošteno sve više stavlja teret na leđa radnika i umirovljenika, a mnogo manje na poslodavce.

Europa koju želimo:

Europska unija ima potencijal za suočavanje s krizom. Mora hitno promijeniti smjer kako bi stabilizirala gospodarstvo i stvorila kvalitetnu ponudu poslova u socijalnoj Europi. Europska unija mora upotrijebiti svoje jake strane kako bi izgradila uspješniju, egalitarniju i demokratskiju budućnost, stoga FERPA zahtijeva drugačiju Europu, ujedinjeniju, inkluzivnu i socijalnu. Tražimo Europu pune zaposlenosti, posvećenu budućim generacijama.

Zahtijevamo: radna mjesta - ali dobre i sigurne poslove - i dobru socijalnu zaštitu...

- **Stimulirati zapošljavanje.** Ambiciozan investicijski plan usmjeren na stvaranje kvalitetne ponude radnih mjesta kao faktor razvoja i društvenog napretka.
- **Odmah zaustaviti postojeće mjere štednje.** Fiskalna konsolidacija je nužna ali ne mora značiti unazadivanje društvenih postignuća. Europa mora vratiti solidarnost u središte svoje politike. Javna sredstva za investicijske programe moraju biti isključena iz „zlatnog pravila“ koje ograničava strukturalne deficite zemalja članica.
- **Prednost temeljnih ljudskih prava nad ekonomskim slobodama i slobodnim protokom rada i usluga.**
- **Uvažavanje kolektivnih pregovora i neovisnosti socijalnih partnera.**
- **Učinkovita politika za borbu protiv svih oblika siromaštva i socijalne isključenosti.**

Jednakost, solidarnost

- **Obnova socijalne kohezije i pravde.** Rastuće nejednakosti između bogatih i siromašnih država, regija i teritorija, žena i muškaraca radnika i žena i muškaraca umirovljenika - moraju se zaustaviti.
- **Suočavanje s neiskorijenom diskriminacijom na svim razinama.** Rasizam, ksenofobija, homofobija, nacionalizam i ekstremizam moraju biti iskorijenjeni. Mobilnost mora biti poštena, pravična i dobrovoljna. Imigranti moraju biti tretirani jednako kao i ostali radnici. Međugeneracijska solidarnost mora biti ojačana. Ciljane akcije moraju biti usmjerene ka zatvaranju razlika među spolovima, osobito u plaćama i

mirovinama. Moraju se pojačati naponi za zaustavljanje neprihvatljivog nasilja nad ženama (fizičkog, psihičkog i seksualnog - na radnome mjestu, u vlastitom domu, u *online* svijetu i na socijalnim mrežama).

- **Kvalitetni javni i opći servisi dostupni svima**, kako je navedeno u Povelji o temeljnim pravima Europske unije. Međunarodni trgovinski sporazumi moraju ih poštovati. Potrebno je razviti nove i dostupnije modele skrbi za djecu i starije, posebno kada su u pitanju osobe kojima je potreba dugotrajna njega kojom će se jamčiti njihovo dostojanstvo.
- **Socijalna sigurnost** je temeljno ljudsko pravo. Njezino financiranje mora biti pravedno podijeljeno i raspoređeno; javni mirovinski sustavi (prvi stup) moraju zadržavati ključnu ulogu. Međugeneracijska solidarnost mora ojačati.
- **Pravednija porezna politika.** Potrebno je uvođenje snažnih i obvezujućih mjera za borbu protiv utaje poreza i prevara, ali i korupcije, rada na crno i špekulacija. Opozivanje u Europi mora biti redistributivno i s progresivnim stopama. Porezna osnovica i korporacijske porezne stope moraju biti uravnotežene s uvođenjem povećane minimalne stope.

Demokracija

- **Transparentnost, legitimnost i odgovornost** u nadziranju Europskog ekonomskog upravljanja. Pod izlikom krize, nametnut je niz anti-demokratskih i neprikladnih mjera. Slavna „Trojka“ (Europska središnja banka - Komisija - Međunarodni monetarni fond) nema mandat utemeljen u europskom pravu. Ovakvo ekonomsko upravljanje mora ugraditi provedive socijalne strukturne smjernice.
- **Jačanje i daljnji razvoj demokracije i transparentnosti unutar europskih institucija.** To je potrebno kako bi ponovno dobili kredibilitet i legitimnost u očima europskih građana. Ovlasti Europskog parlamenta u nadgledanju i utjecanju na politiku i zakone moraju ojačati.

Pravo na dostojanstven život i kvalitetnu skrb

- **FERPA zahtijeva pravo na dostojanstven život svih umirovljenika**, što prvenstveno znači zajamčene dostojne i primjerene mirovine u iznosu koji ih ne osuđuje na siromaštvo i socijalnu isključenost.
 - **FERPA zahtijeva i kvalitetnu zdravstvenu skrb dostupnu svima**, osobito onima s smanjenom neovisnošću/rastućim zdravstvenim potrebama. **FERPA** poziva kandidate za zastupnike Europskog parlamenta da podrže ove inicijative.
- Pobjeda ekstremne desnice i nacionalista te euroskeptika na izborima bi dodatno pogoršala sadašnje stanje. Promjena europskog smjera podrazumijeva odabir zastupnika - osiguravajući primjerenu spolnu ravnotežu - spremnih braniti interese europskih građana. Zastupnici koji bi nametnuli uspostavljanje promjene ka gradnji **drugačijeg europskog projekta vođenog društvenim napretkom** kako bi se obustavile štetne mjere štednje, nezaposlenost, siromaštvo, nejednakost, damping plaća i poreza, te vratile Europu težnji, Europu bližu svojim građanima.

► **... socijalna vizija Europske unije postoji i dalje:** Europska federacija umirovljenika i starijih osoba (FERPA), glas europskih umirovljenika, poziva sve građane da u velikom broju izađu na ove izbore. Svaki glas se broji.

Brussels, 21. ožujka 2014.

* Ovaj Manifest ja usvojio i Sindikat umirovljenika Hrvatske, članica FERPA-e.

OVRHE: Blokade i dugovi neprekidno rastu

Zašto je vlast ukinula opomene i pokrenula poplavu ovrha?

Alarmantni podaci stižu nam iz FINE - brojka blokiranih računa građana krajem siječnja ove godine premašila je 300 tisuća. Preciznije, riječ je o 307 406 građana i ukupnom dugu od 24,4 milijarde kuna. U odnosu na isto razdoblje prošle godine, broj blokiranih računa je narastao za 58 377, a iznos duga za čak 6,5 milijardi kuna. Među svim tim milijardama, dobar dio se odnosi na sve češće ovrhe.

No, kako recimo jedan neplaćeni račun od 100 kuna može narasti na više od tisuću kuna?

Kamo ide sav taj novac?

Mogli biste pomisliti kako su zatezne kamate glavni krivac za toliki dug, no varate se - one su već uračunate u tih stotinu kuna. Ovršne troškove čine javnobilježničke pristojbe, odvjetničke tarife, troškovi dostave i pripadajući PDV.

Naknade su propisale komore, uz odobrenje ministra pravosuđa Orsata Miljenića, koji je, smatraju brojne udruge civilnog društva, tako visokim tarifama prekršio svoju obvezu iz Zakona o odvjetništvu da štiti socijalno ugrožene i pravno nestručne građane.

Tako za predmete u vrijednosti do 2 500 kuna, na sastavljanje ovršnog prijedloga kod odvjetnika ide 250 kuna, a isto toliko i na klauzulu o pravomoćnosti. Nadalje, sastavljanje prijedloga košta 125 kuna, dakle 625 kuna odvjetničkog troška, rješenje o ovrsi koje izdaje javni bilježnik je 60, a njegovo izdavanje klauzule o pravomoćnosti dodatnih 30 kuna. Sve ostalo su troškovi dostave, no ni tu priči nije kraj - na sve navedeno dodaje se još i PDV.

Tako se dug 1 000 dužnika, od kojih svaki duguje 100 kuna, i koji iznosi 100 tisuća kuna, začas popne na 1,3 milijuna kuna, od čega je odvjetnik zaradio 625 tisuća, javni bilježnik 900 tisuća, pošta 300 tisuća, a država je uzela 186.250 kuna PDV-a. I dakako, sve je to po zakonu i propisima.

Vratite nam opomene!

Smiješe se bolji dani, jer je u veljači odvjetnička komora pokrenula smanjivanje tarife i do 70 posto. Međutim, najpoznatiji odvjetnik koji se bavi ovrhama Marijan Hanžeković ima drugo viđenje te objašnjava kako je velikim dijelom za povećanje ovršnih slučajeva odgovorna vlast.

- Mnogi su kritizirali što su naknade za manje dugove visoke kao i one za veće. No, bio dug jednu ili sto kuna, pokreće se isti sustav, isti postupak. Odvjetnici su morali naplaćivati tolike naknade. Vlast je pogriješila ukidanjem opomena. Prije bi većina građana, kad bi dobili opomenu koja se naplaćivala 100 kuna, dug ipak uspjeli podmiriti. Ukidanjem opomena svelo ih se na svršen čin ovrhe. Svakako bi trebalo vratiti sustav opomena - rekao je.

A što je s umirovljenicima?

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje ovrhu nad mirovina provodi na temelju sudskih ili javnobilježničkih rješenja. Ovršni zakon kaže kako se ne može vršiti ovrha na cjelokupni iznos mirovine nego samo na njezin zakonski dio. Prije izmjene ovog zakona postojali su slučajevi gdje se na temelju izjave umirovljenika plijenila cijela mirovina. Ako je mirovina manja

od prosječne plaće, na ovrhu odlazi jedna trećina mirovine. Naknade za tjelesno oštećenje i doplatu za njegu i pomoć su u pravilu izuzete od ovrhe, osim polovice iznosa tih primanja radi naplate zakonskog uzdržavanja.

Ustege iz mirovina u ožujku 2013. godine imalo je 25 posto umirovljenika, a 15.561 čak više od zakonski uobičajene trećine. Godinu dana kasnije 27 posto umirovljenika imaju ustege, a 20.000 je onih kojima se oduzima više od trećine do cijele njihove mirovine. U istom je razdoblju broj umirovljenika s ovrhama porastao za 6 posto. No, iza brojki postoje i tužne životne priče.

Dobili ste rješenje o ovrsi - što sad?

Najjednostavnije rješenje je platiti dugovanje u roku od osam dana od primitka rješenja. Potvrdu o plaćanju zatim trebate odnijeti javnom bilježniku koji će obustaviti ovrhu. Iz javnobilježničke komore kažu kako ste uz dug dužni platiti i ovršne troškove, osim klauzule ovršnosti i pravomoćnosti.

Druga mogućnost je ulaganje prigovora kojim se ovrha zaustavlja čim javni bilježnik prigovor primi. On pak ne odlučuje je li prigovor osnovan, već kompletni predmet prosljeđuje nadležnom općinskom sudu te ovrha ulazi u sudsku proceduru. Ako sud odluči kako je prigovor bez osnove, onda uz dug, troškove i kamate treba platiti još i sudske pristojbe. Zbog toga valja dobro razmisliti isplati li vam se uopće ulagati prigovor.

Osim toga, imate i opciju nagodbe s vjerovnikom oko plaćanja duga u ratama, što bi on lako mogao prihvatiti jer je i njima to puno isplativije od odlaska u ovrhu.

Ako ne možete platiti - pljenidba!

Ako nemate nikakvih prihoda, vjerovnik u tom slučaju može zatražiti ovrhu nad drugim predmetima i imovinom. Tu spadaju nekretnine i pokretnine - kuće, stanovi, zemljišta, automobili, motocikli, možete ostati bez elektroničkih uređaja poput televizora, ali i nakita - osim vjenčanog prstenja. S druge strane, u ovrhu ne ulaze primjerice odjeća i obuća, posteljina, namještaj, štednjak, hladnjak, perilica za rublje, medalje i odličja, obiteljske fotografije i portreti. Automobil katkad može biti izuzet, ako je riječ o invalidnoj osobi ili stanovniku mjesta gdje nema osiguranog javnog prijevoza.

Gdje dobiti besplatni pravni savjet?

Za besplatnu pravnu pomoć građani se mogu obratiti Pravnoj klinici u sklopu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Studenti koji ondje rade nisu ovlašteni zastupati stranke na sudu, no mogu pružati besplatno mišljenje ili savjet. Među najčešćim upitima su upravo oni vezani uz sve češće ovrhe, u čijem su rješavanju do sada imali mnogo uspjeha. Građani se za pomoć mogu obratiti na njihovoj adresi u Tkalcicevoj 48, putem telefona ili e-mailom, a budući pravnici odlaze i u kućne posjete.

Članovi Sindikata umirovljenika Hrvatske besplatne pravne savjete mogu dobiti telefonom svaki dan u pravnoj službi u Radničkom domu na trgu Kralja Petra Krešimira 2 u Zagrebu. Dežurni pravnik stranke osobno prima utorkom. Nazovite, prije nego što izgubite vlastiti dom...jer to više nije tako rijedak slučaj. (Marina Tripović)

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, travanj 2014. godina VII., br. 4

OBITELJSKA MIROVINA ZA UDOVICE/UDOVCE

Ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu pokreće se podnošenjem zahtjeva nadležnoj područnoj službi/uredu ili ispostavi Zavoda Udovica ili udovac imaju pravo na obiteljsku mirovinu

- ako su do smrti bračnog druga po kojem im to pravo pripada navršili 50 godina života ili
- ako su mlađi od 50 godina života i ako je do smrti bračnog druga nastao potpuni gubitak radne sposobnosti ili je potpuni gubitak radne sposobnosti nastao u roku od jedne godine nakon smrti bračnog druga ili
- ako je nakon smrti bračnog druga ostalo jedno ili više djece koja imaju pravo na obiteljsku mirovinu, a udovica ili udovac obavljaju roditeljsku dužnost prema toj djeci. Ako tijekom trajanja prava po toj osnovi kod njih nastane potpuni gubitak radne sposobnosti, zadržavaju pravo na tu mirovinu dok takva nesposobnost postoji.

Ako udovica ili udovac do smrti bračnog druga nisu navršili 50, ali su imali 45 godina života, imaju pravo na obiteljsku mirovinu kad navršite 50 godina života. Udovica ili udovac koji su tijekom trajanja prava na obiteljsku mirovinu navršili 50 godina života zadržavaju to pravo trajno, a ako to pravo prestane prije navršene 50. godine života, ali nakon navršene 45. godine života, pravo na obiteljsku mirovinu mogu ponovno ostvariti kada navršite 50 godina života. Udovica stječe pravo na obiteljsku mirovinu i kada je dijete osiguranika rođeno nakon njegove smrti. U tom slučaju pravo na obiteljsku mirovinu udovici pripada od dana smrti osiguranika.

Razvedeni bračni drug ima pravo na obiteljsku mirovinu ako mu je sudskom odlukom dosuđeno pravo na uzdržavanje.

Izvanbračni drug koji je s osiguranikom ili s korisnikom mirovine do njegove smrti živio u zajedničkom kućanstvu najmanje tri godine ima pravo na obiteljsku mirovinu prema istim uvjetima kao i bračni drug. Status izvanbračne zajednice utvrđuje se u izvanparničnome sudskom postupku.

Sklapanjem braka odnosno postojanjem izvanbračne zajednice prestaje pravo na obiteljsku mirovinu udovici, odnosno udovcu mlađem od 50 godina, osim ako to pravo imaju zbog potpunog gubitka radne sposobnosti.

VAŽNO JE ZNATI

- HZMO redovito preko medija poziva osobe koje su radile u inozemstvu, a u sljedećih pet godina ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja, da u područnim službama i uredima Zavoda, prema mjestu prebivališta, podnesu Zahtjev za utvrđivanje razdoblja osiguranja navršenih u inozemstvu, kako bi se omogućilo što brže ostvarivanje prava na hrvatsku mirovinu. Također se pozivaju budući umirovljenici da 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za mirovinu (koji se može podnijeti najranije mjesec dana prije prestanka osiguranja) obavijeste Zavod o namjeri odlaska u starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu te pokretanjem postupka tzv. pretkompletiranja podataka brže ostvare svoje pravo kada podnesu zahtjev za mirovinu. Obavijest se dostavlja nadležnoj područnoj službi/uredu HZMO-a ili preko rubrike Korisničke stranice na internetskoj stranici Zavoda www.mirovinsko.hr, i to nakon pribavljanja odgovarajućega korisničkog imena i lozinke.
- Vlada RH je na sjednici održanoj 19. ožujka 2014. umjesto Ivana Nahtigala za člana Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje imenovala

Jasnu A. Petrović koja se imenuje na prijedlog udruga umirovljenika.

- Kanadski nositelj mirovinskog osiguranja je do 31. siječnja 2014. korisnicima kanadske mirovine s prebivalištem u RH mirovinu isplaćivao putem čekova. Od 1. veljače 2014. kanadska Vlada promijenila je postupak isplate mirovine na način da je omogućena izravna uplata kanadske mirovine na bankovne račune u RH, koja će se isplaćivati u hrvatskim kunama krajem svakog mjeseca. Primatelji starosne mirovine od kanadskog mirovinskog sustava (Old Age Security pension) moraju odgovarajuću tiskanu popuniti i poslati u Kanadu.
- Svake godine održavaju se razgovori – savjetodavni dani s osiguranicima koji su navršili staž osiguranja na području Hrvatske, Austrije, Slovenije i Srbije i traže informacije o svojim pravima iz mirovinskog osiguranja. Ove će se godine razgovori – savjetodavni dani s predstavnicima austrijskog mirovinskog osiguranja održati 23. travnja u Zagrebu i 24. travnja u Čakovcu, s predstavnicima srpskog mirovinskog osiguranja održat će se 13. svibnja u Rijeci i 14. svibnja u Zagrebu, a s predstavnicima slovenskog mirovinskog osiguranja održat će se 28. svibnja u Zagrebu i 29. svibnja 2014. u Splitu.

Drage umirovljenice i umirovljenici,

pred nama je Uskrs, najveći kršćanski blagdan, koji nas uči da dobro uvijek pobjeđuje zlo. Neka nam ovaj Uskrs bude poticaj da činimo dobro drugima, iskreno se pridržavajući temeljnih vrijednosti, dajući tako svoj doprinos izgradnji pravednijeg društva.

U tom duhu i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, odgovornim i profesionalnim poslovanjem nastoji pokazati osobitu brigu o svojim korisnicima, kako bi im bio oslonac i podrška.

Svima koji slave ovaj veliki blagdan, u ime Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i svoje osobno, želim sretan i radostan Uskrs.

Srećko Vuković, ravnatelj

KORISNICI MIROVINA I PROSJEČNE MIROVINE - U OŽUJKU 2014.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUPNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA prema zakonima o mirovinskom osiguranju *		
starosna i prijevremena starosna	649686	2.469,17
invalidska	232089	1.981,75
obiteljska	229184	1.913,54
UKUPNO	1110939	2.252,72
II. HRVATSKA VOJSKA prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2642	4.462,14
invalidska	8907	3.216,26
obiteljska	742	3.584,31
UKUPNO	12291	3.606,29
III. Korisnici mirovina kojima je mirovina određena prema ZOPHBDR-u		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 1. ZOPHBDR)	473	2.452,82
invalidska	58242	4.827,98
obiteljska	13745	6.431,65
UKUPNO	72460	5.116,68
IV. Korisnici mirovina ostvarenih prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijaja obrane i članova njihovih obitelji - HVO (NN, br. 2/2006.)		
invalidska	6334	2.770,99
obiteljska	591	3.100,81
UKUPNO	6925	2.806,45
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1202615	2.441,28

NAPOMENA:

* Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br.174/2004.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

Od obrade mirovina za siječanj 2014. (isplata u veljači 2014.) u primjeni je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o smatranju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju (NN, br. 157/13).

KORISNICI MIROVINA PREMA SVOTAMA MIROVINA, VRSTAMA MIROVINA I PROSJEČNIM MIROVINAMA KOJI SU PRAVO NA MIROVINU OSTVARILI PREMA ZAKONIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU - U OŽUJKU 2014.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	76062	241,38	46736	232,80	16019	262,88	13307	245,62
500,01 - 1.000,00	87671	768,92	45301	755,13	16668	754,55	25702	802,53
1.000,01 - 1.500,00	130682	1.274,02	83094	1.276,14	31903	1.286,18	35685	1.259,39
1.500,01 - 2.000,00	233623	1.803,24	101537	1.799,95	70298	1.799,81	61788	1.812,54
2.000,01 - 3.000,00	316598	2.450,61	185445	2.479,16	66574	2.410,56	64579	2.409,94
3.000,01 - 4.000,00	163543	3.444,03	122655	3.456,59	21457	3.392,64	19431	3.421,50
4.000,01 - 5.000,00	61559	4.420,89	49979	4.423,32	5969	4.402,19	5611	4.419,16
5.000,01 - 6.000,00	21163	5.436,76	17956	5.446,50	1787	5.415,92	1420	5.339,82
6.000,01 - 7.000,00	7955	6.434,51	7077	6.436,43	658	6.423,60	220	6.405,36
7.000,01 - 8.000,00	3688	7.381,76	3378	7.386,59	269	7.309,49	41	7.457,48
veće od - 8.000,00	1731	8.831,17	1684	8.828,82	15	9.067,41	32	8.844,14
UKUPNO	1104275	2.258,09	644842	2.475,53	231617	1.985,62	227816	1.919,62

NAPOMENA: Od mirovine za siječanj 2012. (isplata u veljači) primjenjeni su zakoni: Zakon o dopuni zakona o dodatku na mirovine ostvarane prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11), Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11) i Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje (NN, br. 114/11).

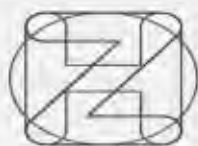
Od obrade mirovina za veljaču 2014. (isplata u ožujku 2014.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju - NN 112/2013) Zakona o mirovinskom osiguranju - NN 112/13) obustavljena je isplata mirovina za 17.615 korisnika (624 korisnika mirovina s prebivalištem u RH i 16.991 u inozemstvu).

NAKLADNIK: HZMO - štednja služba
UREĐIVAJE: Odsjek za odnose s javnošću

A Mirovina 2 10.000 Zagreb
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Srećko Vuković
Tekstove pripremila: Miroslava Imenčević
Grafički uređila: Maja Kós

Lektorka: Davorina Harasim
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4885-180

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE
U TRAVNJU 2014.

NOVINE U HZZO-u U PROVOĐENJU PRAVA IZ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U 2014. GODINI

Upravno vijeće HZZO-a na svojoj sjednici održanoj u ožujku 2014. godine donio je slijedeće odluke i zaključke:

U 2013. godini HZZO je proveo 24.000 kontrola privremene nesposobnosti za rad

Upravno vijeće prihvatilo je izvješće o provedenim kontrolama HZZO-a u 2013. godini, koje su provele nadležne službe HZZO-a u sektoru nadzora i kontrole je u 2013. godini, a kojima se posebna pažnja posvetila na kontrolu privremene nesposobnosti za rad tj. bolovanja.

HZZO je u 2013. godini proveo gotovo 24.000 kontrola privremene nesposobnosti za rad, računajući redovne kontrole, kontrole na zahtjev poslodavaca i kontrole provedene kroz dvije posebno planirane akcije. Za značajan pad stope privremene nesposobnosti za rad zasigurno su zaslužne kontinuirane kontrole medicinske opravdanosti privremene nesposobnosti za rad koje su provodili doktori kontrolori HZZO-a. Ukupna stopa bolovanja u 2013. godini iznosila je 2,85, dok je u 2012. godini iznosila 3,11. Broj dana privremene nesposobnosti za rad u 2013. godini bio je manji za 1.317.631 dan u odnosu na 2012. godinu, dok je broj dnevno bolesnih u 2013. godini bio manji za 4.209 u odnosu na 2012. godinu.

Isto tako, kroz redovne i izvanredne kontrole HZZO je tijekom cijele 2013. godine obavljao nadzor i kontrolu nad izvršavanjem ugovornih obveza provoditelja zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstve-

nog osiguranja odnosno zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika, te nad obvezama isporučitelja ortopedskih i drugih pomagala koji s HZZO-om imaju sklopljen ugovor o provođenju zdravstvene zaštite.

HZZO je u 2013. godini proveo ukupno 4.808 kontrola ugovornih partnera, od toga 4.495 kontrola na razini primarne zdravstvene zaštite, 29 kontrola isporučitelja ortopedskih i drugih pomagala i 284 kontrole na razini sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite i razini zdravstvenih zavoda. U 74% provedenih kontrola ugovornih obveza nisu utvrđene nepravilnosti, a u 26% provedenih nadzora utvrđeno je kršenje ugovornih obveza. Iz tog je razloga izrečeno 1.247 različitih mjera, 441 opomena, 635 opomene s naplatom štete, 127 opomena s novčanom kaznom, 24 opomene s novčanom kaznom i naplatom štete, 13 opomena pred raskid ugovora, a pokrenuto je i 7 postupaka za raskid ugovora.

Za zaključiti je da se pojačanim radom u domeni kontrola i nadzora nastojalo smanjiti neopravdane privremene nesposobnosti za rad te poboljšati izvršenje ugovornih obveza ugovornih partnera HZZO-a pa samim time poboljšati i ostvarivanje prava osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja uz racionalnije korištenje raspoloživih sredstava.

Pedijatri i doktori obiteljske medicine pratit će uhranjenost djece

Uhranjenost je javnozdravstveni problem koji zahtijeva pažnju javnosti i edukaciju roditelja i djece od najranije dobi. Iz tog razloga u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece i obiteljske medicine uvodi se „**Panel rasta i uhranjenosti djeteta**“, usmjeren na dodatno praćenje sve više za-

brinjavajuće pretilosti, ali i neuhranjenosti kod djece. Uz to panel se može koristiti i za praćenje rasta djece s nekim kroničnim bolestima koje ugrožavaju ili čine rizik za optimalan rast i uhranjenost. Vođenje ovog panela predstavljat će ujedno i pokazatelj kvalitete rada doktora obiteljske medicine i pedijataru.

Povoljnija cijena pomagala

Na Popis ortopedskih i drugih pomagala koji je sastavni dio Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagala HZZO-a uvršten je veliki broj istovrsnih pomagala, no po novoj povoljnijoj cijeni, nižoj za 10 posto. Riječ je o pomagala kao što su oblozi na rane, pomagala za urogenitalni sustav, anti-dekubitalna pomagala, gel za kateterizaciju i drugo. Uvrštavanje pomagala po povoljnijoj cijeni osiguranim osobama HZZO-a će se omogućiti veća kvaliteta i dostupnost raznih vrsta ortopedskih i drugih pomagala kao dijela prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđene u Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Novi lijekovi na listama lijekova i niže cijene lijekova

► OSNOVNA LISTA LIJEKOVA

Odlukom o utvrđivanju Osnovne liste lijekova HZZO-a uvršteno je 14 novih lijekova: lijek za liječenje djece koja boluju od akutne limfoblastične leukemije (klofarabin), lijek za liječenje sarkoma (trabektedin), lijek za liječenje melanoma (vemurafenib), lijekovi za liječenje karcinoma bubrega (pazopanib i everolimus), lijek za liječenje karcinoma pluća (gefitinib), lijek za liječenje bolesnika s limfomima i multiplim mijelomom (pleriksafor), lijek za liječenje šećerne bolesti (liksisenatid), lijek za liječenje povišenih masnoća u krvi (fenofibrat+simvastatin), lijek za liječenje gljivičnih infekcija (mikafungin), lijek za liječenje HIV infekcija (maravirok), lijek za liječenje neutropenije u bolesnika s malignom bolesti (lipegfilgrastim), lijek za liječenje spastičnosti povezane s multiplom sklerozom ili ozljedom ili bolesti kralježnične moždine (tizanidin), lijek za liječenje makularne degeneracije (aflibercept).

Isto tako, uvrštena su još 77 oblika generičkih paralela i dodatnih oblika postojećih lijekova na listi.

Nadalje, u Osnovnoj listi lijekova HZZO-a proširena je indikacija uz lijek adalimumab, koji se može primjenjivati i za liječenje djece koja boluju od Crohnove bolesti. Za ukupno 205 oblika lijekova prihvaćen je prijedlog za sniženje cijene.

Na Osnovnoj listi lijekova uz suglasnost ministra zdravlja odobreno je povišenje cijena za ukupno 8 oblika lijekova.

► DOPUNSKA LISTA LIJEKOVA

Odlukom o utvrđivanju Dopunske liste lijekova HZZO-a uvršteno je 5 novih lijekova: lijek za liječenje akutnog proljeva u djece do 30 mjeseci starosti (racekadotril), lijek za liječenje šećerne bolesti (dapagliflozin), lijekovi za liječenje kronične opstruktivne plućne bolesti - KOPB (flutikazonfuorat+vilanterol i aklidinijev bromid), lijek za liječenje Menierovog sindroma (betahistin).

Isto tako, na Dopunsku listu lijekova HZZO-a uvršteno je 9 oblika generičkih paralela i dodatnih oblika postojećih lijekova na listi.

Na Dopunskoj listi lijekova proširena je indikacija uz lijek ivabradin koji se može primjenjivati i za liječenje kroničnog zatajenja srca.

Za ukupno 30 oblika lijekova prihvaćen je prijedlog za sniženje cijene, od toga je 18 oblika promijenilo status iz Dopunske na Osnovnu listu lijekova.

► ZAVOJNI MATERIJAL

Zavojni materijal uvršten je također u liste lijekova HZZO-a (Osnovnu i Dopunsku) s utvrđenim cijenama i to ukupno 47 na Osnovnu listu lijekova i 10 na Dopunsku listu lijekova HZZO-a.

Navedeno znači da će osigurane osobe HZZO-a ostvarivati pravo na zavojni materijal koji se propisuje na recepte (plave za Osnovnu listu i crvene za Dopunsku listu) za potrebe kućnog liječenja za razdoblje od osam dana.

► POPIS POSEBNO SKUPIH LIJEKOVA

Upravno vijeće HZZO-a utvrdilo je i novi Popis posebno skupih lijekova.

Radi se o lijekovima koje se osiguranim osobama HZZO-a primjenjuju prilikom bolničke ili specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite.

Polica dopunskog zdravstvenog osiguranja HZZO-a može se ugovoriti online

Policu dopunskog zdravstvenog osiguranja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) građani mogu od 17. veljače 2014. ugovoriti online, putem web stranice **www.hzzo.hr**.

Polica se može ugovoriti u samo četiri koraka, jednostavnim navođenjem, bez odlaska na šaltere ili ispunjavanjem „papirologije“. Ugovaranje dopunskog zdravstvenog osiguranja na ovaj način postalo je još dostupnije svim kategorijama osiguranika.

Premiju osiguranja u prvoj fazi osiguranici će moći platiti Internet bankarstvom, a uskoro će novi osiguranici moći svoje premije plaćati putem American i Diners kartice na 12 rata bez kamata, te MasterCard, Visa i Maestro karticom. Umirovljenici će svoje premije moći plaćati kao i do sada, obustavom iz mirovine preko Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO-a). Dovoljno je da ispune tiskanicu administrativne zabrane koju mogu pronaći u najbližoj područnoj službi HZZO-a. Ispunjene tiskаницe mogu se dostaviti u područne službe i ispostave HZZO-a, osobno ili poštom.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo-net.hr

Za nakladnika: ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.
Urednica priloga: Jasenka Pap, dipl.iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

ZAGREB

Plesnjak nam je u genima!

Prošloga mjeseca zagrebačke podružnice SUH-a održale su svoje godišnje izvještajne skupštine

Skupštini Podružnice SUH-a Pliva, održanoj 20. ožujka u Slovenskoj ulici, prisustvovali su Milan Tomičić, zamjenik predsjednice SUH-a, predsjednica Povjereništva SUH-a Zagreb Biserka Budigam, te predsjednica Kluba umirovljenika Plive Nada Čepelak. Prezentacija rezultata Podružnice pokazala je uspješnu suradnju s Klubom umirovljenika, što se očitovalo nizom humanitarnih akcija za brigu o umirovljenicima.

Radu Kluba financijski pomaže tvornica „Pliva“, a članovima je bila posebno zanimljiva akcija obrađivanja zajedničkih vrtova na zemljištu u vlasništvu tvornice. Umirovljenici „Plive“ su tako nekadašnju poslovnu suradnju pretvorili u ugodna druženja i rekreaciju. Godišnja skupština Kluba umirovljenika održana je u prostorijama Zagrebačke pivovare, nakon čega je uslijedilo druženje uz ples više od stotinu umirovljenika i gostiju.

Podružnica SUH-a Granešinski Novaki svoju je godišnju skupštinu održala 21. ožujka. Sva izvješća su prihvaćena, a sudionici su izrazili veliko zadovoljstvo velikom aktivnošću u brizi za svoje članove, ali i ostale potrebite u njihovom naselju. U svojim prostorijama redovito organiziraju i plesne zabave, a naročito je popularan tzv. ples „drmeš“ – brz je i naporan, a parovi se natječu u sredini kruga. „Drmeš nam je u genima, s njim se radamo i umiremo“, kažu plesači, „a plešemo dok možemo, pa i kad nas bolest otjera u krevet mi plešemo u našim sjećanjima“.

OTVORENO SAVJETOVALIŠTE O ZDRAVSTVENIM PRAVIMA

U prostorijama Sindikata umirovljenika Hrvatske na trgu kralja Petra Krešimira IV., na drugom katu u sobi 220, od 4. travnja ove godine možete dobiti besplatni savjet o zdravstvenim pravima. Na upite odgovara prim. dr. sc. Peter Brinar, svakog prvog petka u mjesecu, od 10 do 12 sati.

U navedeno vrijeme prima upite i na brojeve telefona: 01/4641-204, 4655-111 te kućni 4555-279.

emo, pa i kad nas bolest otjera u krevet mi plešemo u našim sjećanjima“.

Svoju godišnju skupštinu održala je i Podružnica SUH-a Podsljeme, u svojim prostorijama u Bidrovcu 29 ožujka. Prisutni su se prisjetili svih aktivnosti u protekloj, ali iznijeli i prijedloge aktivnosti u ovoj godini. U planu su druženja, izleti, predavanja, radinice, te uređivanje internetske stranice uz fotografije svih događanja, s posebnim naglaskom na teme vezane uz očuvanje tradicije njihovog kraja. I nakon ove skupštine uslijedio je nezaobilazni plesnjak uz obilnu domaću zakusku.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović,
glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo Glasila

Adresa Uredništva:

10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20.2.1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cijena: 5 kn

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4 000 kn; za pola stranice 3 000 kn i za četvrtinu stranice 2 000 kn.

Stihovi i karanfili

Podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske u Donjem Miholjcu povodom obilježavanja Dana žena organizirala je svečani skup za svoje članice. U hotelu „Slavona“, 9. ožujka, 58 članica Podružnice družilo se uz nezaobilazne karanfile i glazbu, a okupljenima se obratila umirovljena učiteljica Ana Aladić.

„Na današnji dan, možda više nego ikada, pomišljamo o tome što svaka od nas, svakoga sata, svakoga dana, svakoga trenutka, čini kako bi drugima ovaj život učinila ljepšim i prihvatljivijim, kako bi tugu pretvorila u smijeh, tišinu u životnu pjesmu te kako bi svakidašnji putovi postali ljubav i blagoslov“, kazala je Aladić, te uz čestitku, dodala prigodne stihove:

„Mnoge su pjesme spjevane za nju, za nježnu zraku zvjezdanog neba, često je dio predivnih snova, najljepše biće što ljubav treba“.

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

Osnovane tri nove podružnice SUH-a!

U Brodsko-posavskoj županiji su od početka godine osnovane čak tri nove podružnice. U Novoj Gradiški za predsjednicu je izabrana Mira Marković, Rade Purić u Okučanima, a Čedomir Miličević u Cerniku. Time se SUH-ova obitelj u ovoj slavonskoj županiji bitno proširuje.

Predsjednik Županijskog povjereništva Stjepan Rakitić sa zadovoljstvom je izvijestio kako su i ostale podružnice aktivne i povećavaju svoje članstvo.

Šezdesetak članova Podružnice SUH-a Slavonski Šamac-Kruševica posjetilo je svetište sv. Josipa u Karlovcu, a predsjednik podružnice Petar Lešić javlja o zadovoljstvu članova hodočašćem. Podružnica SUH-a iz Sikirevaca nije otputovala daleko, tek na jednodnevni izlet u Slavonski Brod. Obišli su gradski korzo, tvrđavu, franjevački samostan, a poslijepodnevne sate proveli su družeći se u novoizgrađenom bazenskom kompleksu koji ih je sve oduševio. Kad bi se izlistale sve aktivnosti svih

petnaestak podružnica u Županiji, trebalo bi napisati posebno izdanje SUH-ovog glasila. Čestitke!

Preživljavanje s vedrinom

Piše: Biserka Budigam, psihologinja

I dok naše novine pišu o „stanju nacije“ i iznose alarmantne podatke kako je u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti 2012. godine bio svaki treći građanin Hrvatske, preciznije 32,3 posto, te navode kako su trenutne procjene još lošije, na našim ulicama kao da se to ne primjećuje.

I dalje se u većini automobila na posao i s posla vozi samo vozač, terase kafića su pune u gotovo svako doba dana, pogotovo subotom. Centrom grada i po trgovačkim centrima šecu se parovi, ali i obitelji s djecom - i za divno čudo - kupuju sve i svašta! Pa pitam se - gdje su ti siromašni? Tu očito nema onog „svakog trećeg“! No možda je to ipak samo privid.

Žalosne brojke

Prema aktualnim podacima, od nas su siromašniji još samo Grci, Bugari, Rumunji i Španjolci. U Hrvatskoj je stopa rizika od siromaštva iznosila 20,5 posto, a usporedimo li te podatke s onima iz Europske unije, zauzimamo visoko peto mjesto. Od 28 zemalja članica Unije prosječna stopa rizika od siromaštva je 17,2 posto. Najnižu stopu imaju Češka s 9,6 i Nizozemska s 10,1 posto, a najvišu bilježe Grčka s postotkom od 23,1, Rumunjska s 22,6, Španjolska s 22,2 i Bugarska s 21,2 posto.

Nadalje, socijalnu pomoć za uzdržavanje prima 110.794 osoba (2,6 posto) od kojih je gotovo polovica radno sposobna, a 35 posto su djeca. Mirovinu do 500 kuna prima čak 90 116 umirovljenika, a do 1 000 kuna njih 93 376. Imamo i 520.437 registriranih osoba s invaliditetom (12 posto) te oko tisuću beskućnika. Doplatak za djecu je primilo 395 771 dijete. Osim toga, naša djeca sve više puše, piju, a izloženija su i nasilju nego djeca u EU. Ponukana tim podacima, naša Vlada je 29. ožujka objavila Strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u RH (2014.-2020.) u kojoj je jasno istaknuto kako u najranjivije skupine društva izložene siromaštvu i socijalnoj isključenosti spadaju upravo djeca, zatim mladi, starije osobe i umirovljenici, a slijede ih nezaposlene osobe i osobe s invaliditetom.

Hrvati ipak zadovoljni - i snalažljivi

U jednoj anketi o zadovoljstvu vlastitim životom Hrvati se nalaze blizu prosjeka, s ocjenom od 6,8, a prosjek je bio 7,1. Životom su najzadovoljniji Švedani i Finci i ocijenili su ga s 8,1.

Nalazimo se, dakle, tek nešto ispod prosjeka u procjeni zadovoljstva životom, a taj položaj bi, sudeći po stvarnim podacima o broju siromašnih, trebalo biti znatno lošiji. Iako bismo trebali biti nezadovoljniji svojim životom, to ipak nije tako.

Na drugi način gledanja na stvari navela me moja susjeda, doduše mnogo mlađa od mene, koja radi tek s vremena na vrijeme, ali je uvijek lijepo odjevena, i skupo - bar sam tako mislila. Jednom zgodom sam, prolazeći u gradu pokraj dva ili tri tzv. „second hand shopa“, u jednom od njih ugledala svoju susjedu koja je nešto isprobavala. Idućeg dana sam otišla u taj dućan i gle čuda - sva odjeća izgleda novo, a i vrlo je jeftina. Suknje, hlače, bluze i majice po 20 kuna, veste, jakne i baloneri 20-30 kuna, poneki komplet svega 50 kuna. U razgovoru s prodavačicom sam saznala kako krajem sezone gotovo svi artikli bivaju sniženi na svega 10 kuna.

Zajedno smo jači

Drago mi je što se moja susjeda snašla i lijepo je odjevena i dotjerana. Nije se dala u očaj zbog neredovitih primanja, već se snalazi kako može i vedro kroči kroz život.

Ma kako mala primanja imali, idite u udruge i družite se! Obilazeći podružnice shvatila sam koliko malo je potrebno kako bi se ljudi radovali i sjajno zabavljali. Vidam stare rokerice i rokere kako plešu - jednom prilikom glavna zvijezda večeri bio je jedan puniji gospodin, crvenog i znojnog lica, koji je neumorno izvodio plesne vratolomije. Na takvim okupljanjima nerijetko se rađaju nova prijateljstva, ali i nove ljubavi.

Jedna susjeda mi je priznala da ne ide u našu umirovljeničku udruhu, jer svaki puta netko donese kavu ili drugo piće, voće i slično, a ona nema novca za to. Njoj 10 dkg kave, kaže, potraje cijeli tjedan, no zaboravlja pritom kako će sljedećih dana kavu donositi netko drugi. Uostalom, zar nije ispijanje kave nekako slađe u društvu - obično padne kakav vic, priča iz mladosti ili se zapjeva.

Ne idete u posjete? Nemate novaca za darove? Preokrenite ladice, pregledajte police, razmaknite knjige, neka sitnica se uvijek nađe - pokoja zaboravljena marama, knjiga koju ste već mnogo puta pročitali, suvenir s nekog davnog putovanja ili možda ona jedina preživjela šalica servisa za čaj.

Ide Uskrs. Oslikajte čestitku, napišite pjesmu, uberite cvijet i otidite u čestitare. Ako nemate novaca, ne sramite se, ako imate dušu za drugoga, i sebi činite dobro.

PREDNOSTI “ZRELIH” GODINA:

Komične istine

1. Otmičari nisu baš zainteresirani za tebe.
2. U slučaju otmice vjerojatno će te prvog pustiti.
3. Nitko ne očekuje, da ćeš pobjeći.
4. Ljudi te zovu u 9 ujutro i pitaju: „Oprosti jesam li te probudio?“
5. Ljudi te više ne gledaju kao hipohondra.
6. Ničeg više nema što trebaš naučiti udarajući glavom u zid.
7. Stvari koje sada kupuješ, nećeš više „iznositi“.
8. Mirno možeš večerati u 4h poslijepodne.
9. Možeš preživjeti dan bez seksa, ali bez naočala ne.
10. U svađu možeš ući jedino još oko mirovinskih stupova.
11. Više ne razmišljaš o ograničenju brzine kao o izazovu.
12. Prestaješ uvlačiti trbuh bez obzira tko ulazi u sobu.
13. Pjevaš i zviždiš uz melodiju mobitela.
14. Vid ti se više neće bitno pogoršati.
15. Tvoje investicije u zdravstvenu blagajnu konačno se isplate.
16. Tvoje kosti su sigurnija vremenska prognoza nego od Meteorološkog zavoda.
17. Tvoje tajne su potpuno sigurne kod tvojih prijatelja, jer ih se ni oni više ne sjećaju.
18. Proizvodnja moždanih stanica je konačno smanjena na prihvatljiv nivo.
19. Ne možeš se sjetiti, tko ti je poslao ovu listu.
20. Primjećuješ li da je ova informacija napisana velikim slovima da bi ti bilo što lakše čitati.

Josip Sahor, predsjednik Županijskog povjereništva Zagrebačke županije i Podružnice Dugo Selo

Joža - borac za penziće

Kad se zaposlio u industriji građevinskog materijala Šljunčara Trstenik kraj Dugog Sela 1992. Josip Sahor, danas predsjednik Županijskog povjereništva Zagrebačke županije i predsjednik Podružnice SUH-a Dugo Selo, odmah se učlanio u Sindikat graditeljstva Hrvatske. Pravi sindikalist od glave do pete, ponosno ističe kako je bio potpisnikom prvog kolektivnog ugovora u graditeljstvu još 1994. godine.

Nakon 40 godina radnog staža, otišao je u invalidsku mirovinu, no odmah se učlanio u Sindikat umirovljenika i 2001. osnovao dugoselsku podružnicu. Ondje je 2012., po četvrti put zaredom, dobio predsjednički mandat. Njegova šesteročlana obitelj, s kojom dijeli obiteljsku kuću, pruža mu punu podršku, no zbog sindikalnih aktivnosti često je odsutan.

- Ponekad mi, zbog moje zauzetosti i čestog izbjivanja iz kuće, znaju reći - „Što ti je to trebalo?“ - no, ja volim taj radnički krug, zalaganje za radnička prava, invalide i socijalno ugrožene, volim pomagati drugima. Uvijek sam išao kroz život imajući na umu svoj moto: „Pomozi onome kome možeš pomoći!“. 71-godišnji Joža kao da ima propeler u leđima, stalno je u pokretu, juri, žuri, koordinira.

Prostorije Podružnice SUH-a Dugo Selo, dobivene na korištenje od grada, otvorene su svakoga dana od ponedjeljka do petka od 9 do 14 sati, a članovima služe za druženje, kartanje, igranje šaha, radne dogovore... Žao mu je, priznaje Sahor, što ne raspolaže s dovoljno potrebnih financijskih sredstava i što u tom pogledu ne dobivaju jaču podršku od grada i Županije, iako im je prijeko potrebna. Kao da su umirovljenici i starije osobe pri dnu prioriteta političara.

- Svake godine našoj Podružnici se priključi dvadesetak novih članova, no od tih 40 kuna godišnje članarine nažalost i nemamo neke velike koristi. Nije shvatljivo zašto i mi, poput Matice umirovljenika Dugo Selo, od grada i Županije ne primamo solidnu financijsku pomoć. No, kad se sjetim da smo se do 2008. godine okupljali po gostionama, onda je i ovo neki pomak.

Od svoga osnutka prije 13 godina, dugoselski SUH uspješno surađuje s lokalnom vlašću, ali još više s udrugama i institucijama poput Crvenog križa i Centra za socijalnu skrb, sudjelujući u raznim humanitarnim akcijama - organiziranju kontrole šećera i tlaka u zdravstvenim ustanovama i posjeta bolesnim članovima.

- Ovih dana, negdje prije uskršnjih blagdana, planiramo, što činimo već treću godinu zaredom, posjetiti Caritasovu kuću za zbrinjavanje odraslih osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem sv. Vinko Paulski u naselju Oborovo. Osim toga, već šestu godinu zaredom, pripremamo svečanu proslavu u povodu Praznika rada 1. svibnja koja će početi u 10 sati. Građani Dugog Sela i brojni naši članovi iz cijele županije, družiti će se i zabavljati uz pleh glazbu te nastupe mažoretkinja i kulturno-umjetničkih društava. Također, 10. svibnja planiramo organizirati i dvodnevni izlet u Mađarsku - ponosno najavljuje Sahor. - A potom slijedi tradicionalna radna akcija koja se svake godine organizira na šetnici Kontesin put. Od 2001. godine, kad je šetnica napravljena, pa do danas, članovi je svake godine dodatno uređuju kako bi za šetače bila jedna od poželjnih ruta.

Dugoselski SUH-ovci imaju i neke povlastice, pa tako, temeljem ugovora s poduzećem „Čazmatrans“ plaćaju 30 posto manje za kartu lokalnog prijevoza, u nadi da će tu pogodnost uskoro proširiti i na razinu države.

Što nam poručuje za kraj?

- Prosječna primanja hrvatskih umirovljenika najčešće nisu dovoljna, jer više od 60 posto umirovljenika prima mirovine niže od prosječne od 2.600 kuna. Ispred svakog dućana vidam ljude koji se skupljaju pokraj kontejnera i često čujem „Budi sretan dok još primaš penziju!“. Da ne govorim o našim mladima, koji, ako i rade, često ne primaju plaću ili rade za bonove. Teret brige često pada na djedove i bake koji ni sami nemaju dovoljno, a nekad je bilo obrnuto. Što se tiče nas invalida, sjete nas se samo prije izbora! Naša Vlada se napokon mora prestati prepucavati, sastaviti glave i početi pronalaziti rješenja kako bi ljudi mogli normalno živjeti! Neka ne zaborave da stanovništvo stari, te mi postavljamo odlučujući glas na izborima. (Marina Tripović)

Moj moto je:
Pomozi onome
kome možeš
pomoći!

Odgovara:

MILAN TOMIČIĆ
dipl. pravnik

Komunalna naknada za vikendicu

Pitanje: Vlasnik sam vikendice koja se nalazi 50 km od Zagreba, rijetko je koristim i najčešće je potpuno prazna. Usprkos tomu, redovito dobivam račune za komunalnu naknadu čiji iznosi nisu mali obzirom na znatnu površinu vikendice. Zanima me jesam li obavezan plaćati komunalnu naknadu ukoliko vikendicu uopće ne koristim? (G. G., Zagreb)

Odgovor: Obveznik ste plaćanja komunalne naknade bez obzira na to koristite li vikendicu ili ne. Naime, članak 22. st. 2 Zakona o komunalnom gospodarstvu propisuje plaćanje komunalne naknade iako u nekretnini nitko ne stanuje. Preporučujem da razmotrite koliko Vam je isplativo posjedovati vikendicu koju rijetko koristite.

Oprez pri kupnji kuće!

Pitanje: U ozbiljnim sam pregovorima oko kupnje kuće koja je baš po mom ukusu. S obzirom na relativno visoku cijenu, htio bih biti siguran kako neću nasjesti na slatkorječivost prodavatelja. Stoga Vas molim da mi skrenete pažnju na sve ono što trebam provjeriti prije same kupnje. (V. V., Daruvar)

Odgovor: Vaša zabrinutost vezana uz opasnosti koje vrebaju kupce prilikom kupnje nekretnine je potpuno opravdana. Ne upuštajte se u takve riskantne poslove bez angažiranja stručne osobe. U svakom slučaju, prije same kupnje zatražite aktualni izvadak iz zemljišnih knjiga u nadležnom zemljišnoknjižnom uredu kako biste provjerili je li prodavatelj upisan kao vlasnik te nekretnine, te obavezno provjerite njegov identitet (osobna iskaznica).

Kupnja stana bez energetskeg certifikata

Pitanje: Kupujem trosobni stan, no taman kad smo bili pred potpisivanjem kupoprodajnog ugovora, vlasnik stana mi je odbio dati energetskeg certifikat. Zani-

ma me hoću li poslije sklapanja ugovora imati problema pred Poreznom upravom kao i prilikom podnošenja prijedloga za upis prava vlasništva u gruntovnicu, s obzirom na to da ne posjedujem energetskeg certifikat? (T. B., Zagreb)

Odgovor: Kupite li stan bez energetskeg certifikata, nećete imati nikakvih problema jer njega treba pribaviti prodavatelj, a ne kupac. Štoviše, prodavatelj može imati problema ako ga prijavite Ministarstvu graditeljstva jer je po zakonu vlasnik prilikom prodaje nekretnine dužan priložiti i energetskeg certifikat. Drugim riječima, uknjižbu prava vlasništva možete izvršiti i bez energetskeg certifikata.

Nestalo skupo krzno

Pitanje: Nedavno sam kupila skupu krznenu kaput. Prilikom posjeta renomiranom ugostiteljskom objektu predala sam ga u garderobi te dobila odgovorajući broj. Nažalost, kada sam s društvom napuštala lokal, umjesto mog krznenog, garderobijerka mi je dala običan kaput od tekstila tvrdeći da sam taj kaput predala na čuvanje. Moje društvo s kojim sam ušla u lokal potvrdilo je da sam predala krznenu kaput, no vlasnik lokala nije uvažio moju reklamaciju te je odbio svaku odgovornost za njegov nestanak. Napominjem kako imam originalni račun od kupnje kaputa. Recite mi, što da radim? (B. L., Zagreb)

Odgovor: Prema odredbi članka 737. st. 2 Zakona o obveznim odnosima, ugostitelji odgovaraju za nestanak, uništenje ili oštećenje stvari koje mu je gost predao na čuvanje najviše do iznosa od deset tisuća kuna. Ugostitelj duguje potpunu naknadu ako je šteta nastala njegovom krivnjom ili krivnjom osobe za koju on odgovara. Budući da ugostitelj nije uvažio vašu reklamaciju, preostaje Vam moguć-

nost nadoknade štete sudskim putem. Također, kako društvo s kojim ste bili u lokal može potvrditi o kojem je kaputu bila riječ, a uz to imate i originalni račun, vjerujem kako imate dobre izgled u sudskom postupku.

Obiteljska mirovina na dvoje?

Pitanje: Imam 48 godina, zaposlena sam, a suprug mi je umro prije 2 godine. Obiteljsku mirovinu koristi naše dijete koje se školuje, a po navršetku 50 godina života željela bih ju koristiti i ja. Zanima me kakve će posljedice imati moje dijete s obzirom na visinu mirovine koju trenutno koristi, te kad stječem pravo na obiteljsku mirovinu? (K. S., Virovitica)

Odgovor: Pravo na obiteljsku mirovinu Vam pripada nakon prestanka zaposlenja temeljem predanog zahtjeva te će se dijeliti između Vas i Vašeg djeteta na jednake dijelove. Ako je dijete maloljetno, Vi, kao zakonski staratelj, odlučujete o korištenju njegovog dijela. Svejedno Vam preporučujem da razmotrite isplati li Vam se otići u obiteljsku mirovinu ako još možete raditi, te ako imate sigurnu plaću. U obiteljsku mirovinu možete otići kad Vam je to najpovoljnije.

Mogu li u mirovinu?

Pitanje: Imam 59 godina i 17 godina radnog staža. Na burzi sam, bez prava na novčanu naknadu, tako da sam praktično bez sredstava za život. Imam li pravo na bilo kakvu mirovinu s obzirom na dob i radni staž? (B. S., Samobor)

Odgovor: Nažalost, trenutno nemate pravo ni na kakvu mirovinu. Za prijevremenu starosnu mirovinu Vam nedostaje 18 godina radnog staža i 1 godina života, a za starosnu mirovinu 6 godina života. Morate pričekati da navršite 65 godina jer ćete tada moći ostvariti pravo na starosnu mirovinu. Ako nemate nikakvih prihoda niti sredstava za život, preporučujem Vam da se obratite nadležnom Centru za socijalnu skrb.

BESPLATNO PRAVNO SAVJETOVALIŠTE
za članove Sindikata umirovljenika
01 46 55 111 / kućni 244

Dragi sugrađani!

U kršćanskoj povijesti i kulturi, kojoj pripada i hrvatski narod, posebno se slave i obilježavaju dva blagdana: Božić i Uskrs. Božić kao datum Kristova rođenja, kao simbol svijetlosti i nade, dok Kristovo uskrsnuće slavimo kao pobjedu života nad smrću, svjetla nad tamom, ljubavi i žrtve nad mržnjom i sebičnošću. Na tom tragu, a u skladu s ljudskim vrlinama i znacima vremena, i danas smo svi pozvani, posebno u ovim kriznim vremenima i suočeni s mnogim izazovima – svjedočiti uzvišene kršćanske i općedruštvene ideale pravde i solidarnosti, ljubavi i dobrote.

S tim mislima i nadama, za naš zajednički mir i boljitak želim vam sretan i radostan Uskrs!

Vaš Milan Bandić

*Sretan Uskrs
želi Vam HZZO!*